

BIBELEN OG VERDEN

nr. 1 | 2016

30 år efter Tjernobyl

- atomkraftværket, der smeltede ned

Læs også

Bibelboom
i Sydsudan

Påkeselfie
i gravkirken

Uganda:
Fordomme
nedbrydes

BIBELSELSKABET

Frederiksborggade 50
1360 København K
Tlf.: 33 12 78 35
bibelselskabet@bibelselskabet.dk
www.bibelselskabet.dk

ANSV. UDGIVER

Birgitte Stoklund Larsen

REDAKTIONSGRUPPE

Synne Garff, redaktør
Inge Haandsbæk Jensen

LAYOUT: Ribergård & Munk

TRYK: Nofoprint - Helsingør

FORSIDEFOTO:

Scanpix

Bibelen og Verden udsendes fire gange årligt til alle, der ønsker information om bibelarbejdet

GAVER TIL BIBELARBEJDET

Reg. nr.: 3001
Kontonummer: 9 00 04 88
Giro: 9 00 04 88

SPØRGSMÅL OM

DONATIONER:

Allan Petersen

Bibelselskabet arbejder for at oversætte og formidle Bibelen.

Bibelselskabet modtager ingen offentlig driftsstøtte og er derfor afhængig af indsamlede midler og salgsindtægter.

FOTO: Casper Tybjerg

Bibelselskabets protektor er Hennes Majestæt Dronning Margrethe II.

Overalt i Europa kunne man måle det radioaktive nedfald fra Tjernobyl i tiden efter ulykken, men omkring 70 % af udslippet landede i Hviderusland og forurenede et område så stort som Danmark. I dag er de mest forurenede områder i det sydlige Hviderusland stadig afspærret.

FOTO: Scanpix

Mørket efter Tjernobyl

Af Synne Garff, international chef i Bibelselskabet

DEN DØDBRINGENDE SKY dukkede op en smuk forårsdag for 30 år siden. Sovjetunionens jerntæppe skilte stadig øst og vest, og de kommunistiske myndigheder i øst holdt kortene tæt ind til kroppen. Natten mellem den 25. og 26. april 1986 smeltede reaktor 4 på atomkraftværket i Tjernobyl ned. 134 ansatte blev akut syge af den radioaktive stråling - 50 af dem døde.

REAKTOREN stod på Ukraines jord, men den dødbringende radioaktive sky kendte ingen grænser. Den største atomulykke i historien gik værst ud over nabolandet Hviderusland, hvor omkring 70 % af udslippet landede og forurenede et område så stort som Danmark. Hundredetusindvis af hviderussere måtte forlade deres hjem og flygte over hals og hoved. Landbrug måtte lukke, arbejdsløsheden steg, og den traumatiserede befolkning begyndte

at dulme de chokerende tab med alkohol og stoffer. I årene der fulgte, blev flere børn født med handicap og udviklede kræft. Forskellige videnskabelige rapporter har i årenes forløb forsøgt at kortlægge omfanget af skaderne, men ingen kan med sikkerhed sige, hvor galt det i gik, og hvilke konsekvenser de radioaktive skyer over Europa og den østlige del af USA fik.

I DAG er de mest forurenede områder i det sydlige Hviderusland stadig afspærret. Hele Gomel-regionen er stærkt forurennet, og folk er blevet forflyttet. En gang om året får de heldige lov til at besøge deres tidligere hjem, hvor turen ofte går til familiens gravsted - men kun i et par timer.

ARMOD og misbrug præger landet. Når folk går i skoven for at plukke bær og svampe, må de medbringe en Geigertæller, der kan måle graden af radioaktiv forurening. De økonomi-

“Når folk går i skoven for at plukke bær og svampe, må de medbringe en Geigertæller, der kan måle graden af radioaktiv forurening.”

ske, sociale og psykologiske skader, som katastrofen har påført millioner af mennesker er betydelige. Hviderusland kæmper med tunge misbrugsproblemer, hvor mange forældre må opgive at tage sig af deres børn.

DET ER DISSE barske problemer, som Bibelselskabet i Hviderusland stadig står

overfor og kæmper bravt for at løse. Ildsjæle har etableret en række kristne afvænningscentre, der hjælper misbrugere tilbage til livet. Det lykkes faktisk at give udsatte livsmod. På børnehjem hører børnene om, at de er elsket af Gud, hvilket betyder uendeligt meget, når man er blevet forladt af sine forældre og ikke tror sig elsket af nogen. Her giver Bibelens fortællinger virkelig liv og lys.

INDHOLD

Side 4
Børnene blev hårdt ramt, da atomkraftværket smeltede ned

Side 6

Kristne afvænningsprogrammer har succes

Leder side 9
Generalsekretæren: En selfie i lyset fra opstandelsen

Side 11
Lammekølle skal steges rosa

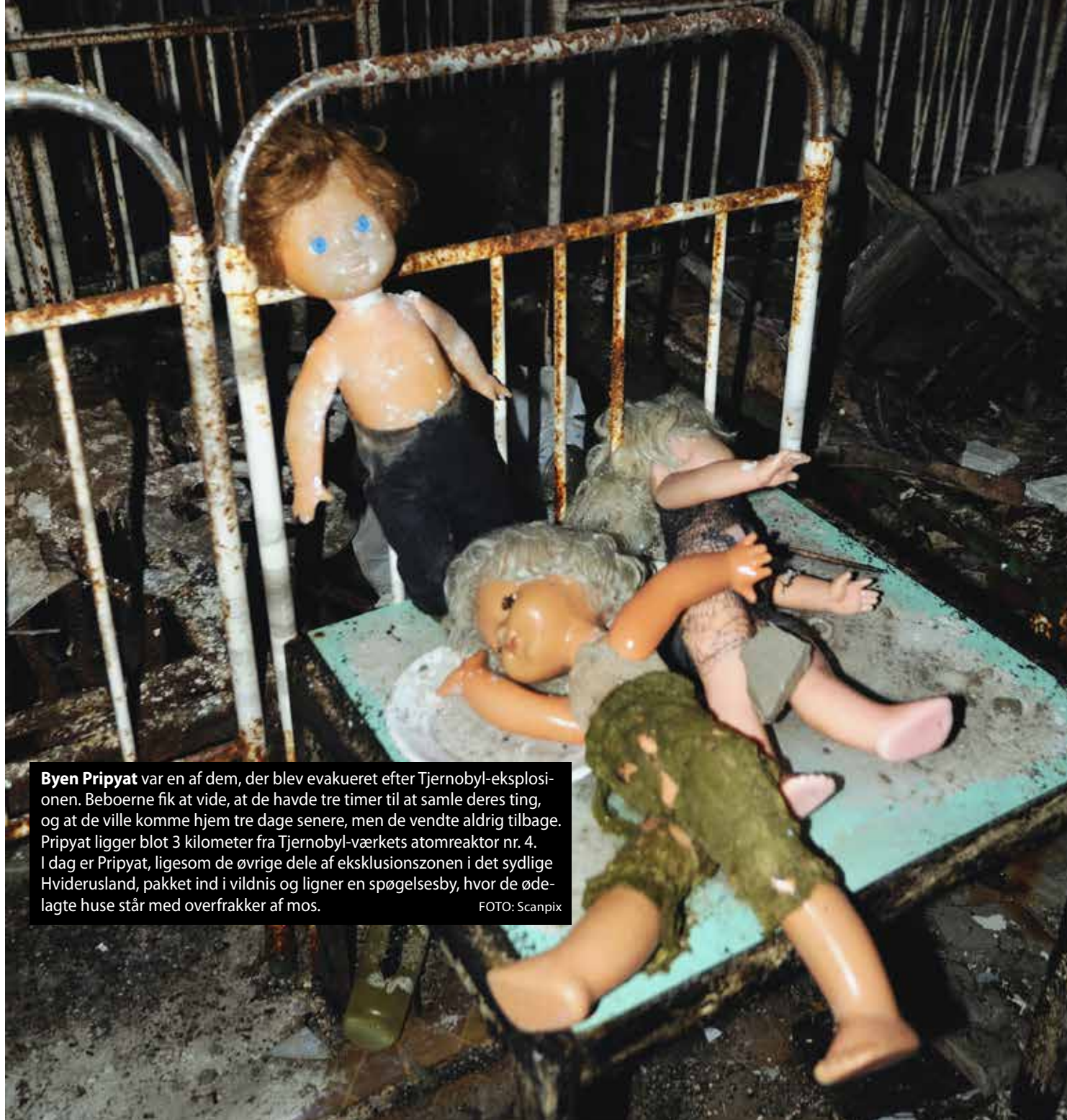
Side 12
Fordomme nedbrydes i Uganda med hjælp fra danske givere

Side 14
Overraskende godt nyt fra verdens yngste land

Børnene bærer arven fra Tjernobyl-katastrofen

Byen Pripyat var en af dem, der blev evakueret efter Tjernobyl-eksplosionen. Beboerne fik at vide, at de havde tre timer til at samle deres ting, og at de ville komme hjem tre dage senere, men de vendte aldrig tilbage. Pripyat ligger blot 3 kilometer fra Tjernobyl-værkets atomreaktor nr. 4. I dag er Pripyat, ligesom de øvrige dele af eksklusionszonen i det sydlige Hviderusland, pakket ind i vildnis og ligner en spøgelsesby, hvor de ødelagte huse står med overfrakker af mos.

FOTO: Scanpix

Børnehjem, børnehaver og skoler i det sydlige Hviderusland efterlyser børnebibler.

FOTO: De Forenede Bibelselskaber

SÅDAN
KAN DU
STØTTE: SE
BAGSIDEN
>

Hviderusland blev hårdest ramt, da atomkraftværket Tjernobyl eksploderede, sendte en sky af død og ødelæggelse i vejret og forårsagede verdens største atomulykke for snart 30 år siden. I dag tynger armod og misbrug stadig landet, hvilket er en arv, som især børnene må bære. Men Bibelselskabet letter byrden

Af Lea Holtze

Det flade, golve landskab i det sydlige Hviderusland strækker sig i en uendelighed. Mennesketomme landsbyer, hvor malingen for længst er begyndt at skalle af, og træstakitter læner sig trætte bagover, får Gomel-regionen til at virke glemt og forladt. Og selvom næsten 30 år er gået, skulle man tro, det var i går, at Tjernobyl-kraftværket eksploderede og kastede voldsomme mængder radioaktiv røg op i atmosfæren, så hundredetusindvis af hviderussere måtte lade hjem være hjem og flygte.

Skilte med symbolet for atomkraft i de alarmerende gule og røde farver spærrer for det område, hvor niveauet af radioaktivitet stadig er for højt til, at mennesker må færdes der. Og det ses tydeligt, at der på grund af katastrofen ikke er nogen omsætning. Gennemsnitslønnen er på bare 850 kroner om måneden.

Miljøorganisationen Greenpeace anslår, at flere end 93.000 mennesker verden over har mi-

stet livet eller vil dø af kræft som følge af Tjernobyl-katastrofen. Men FN's udviklingsprogram UNDP mener, at den mest alarmerende arv fra Tjernobyl er de økonomiske, sociale og psykologiske skader, som katastrofen har påført mere end fem millioner mennesker i Hviderusland, Rusland og Ukraine. Affolkningen af området kombineret med lukningen af forurenede landbrug har skabt kø til børnehjemmene i det sydlige Hviderusland. Og det er den arv børnene nu må bære.

Der findes stadig masser af børn i Hviderusland, der ikke har fået en børnebibel, for midlerne er meget små. Men sammen med generalsekretær Igor Mikhailov og andre ildsjæle kan Bibelselskabet i Hviderusland arbejde for at nå ud til landets børn. For selvom troen ikke kan bære børnene uden om snavs og armod, kan den føre dem videre i livet, så de ikke ender som limsniffere eller alkoholikere.

Børnebibler bringer stor glæde blandt børnene, der finder ro og nærhed med de voksne fra Bibelselskabet. En børnebibel kan betyde alverden, når man ellers lever et liv i fattigdom og misrøgt.

FOTO: De Forenede Bibelselskaber

Hviderussere løftes ud af misbrug

Lad os holde urokkeligt fast ved bekendelsen af vort håb, for han, som gav os løftet, er trofast

Hebraerbrevet kapitel 10, vers 23

Byen Baranovichi i Hviderusland lider som mange byer af et meget højt alkoholforbrug. Her drikker unge og gamle ofte fra morgenstunden.

FOTO: Jakob Dall

De massive problemer med alkohol- og stofafhængighed er vokset støt de seneste årtier i Hviderusland. Men der er hjælp at finde hos de kristne hjælpeorganisationer, som har succes med afvænningsprogrammer

”Da jeg indså, at mit liv var begyndt at ligne mine forældres, blev jeg komplet modløs. Min krop fortæller historien om alle de gange, jeg har forsøgt at begå selvmord.”

Sådan lyder det fra Sasha, som voksede op i Hviderusland med fordrunkne forældre. Da han var blot fem år gammel, frøs hans mor ihjel, fordi hun havde været for fuld til at finde hjem. Hans far blev kort tid efter sendt på psykiatrisk hospital efter at have stukket en mand ned i fuldskab. Sasha voksede op på et børnehjem, og hans ungdom blev hurtigt præget af alkohol og kriminalitet. Inden han blev 20 år, havde han allerede været i fængsel.

Sashas historie er hård kost, men ikke usædvanlig. Der er alvorlige problemer med misbrug af alkohol og narkotika i nutidens Hviderusland.

Sashas hårde liv fik ham dog ikke ned med nakken. En cellekammerat gav ham en udgave af Det Nye Testamente, som han begyndte at læse i for at slå tiden ihjel. Og historierne plantede et lille frø, som i løbet af årene fik lov til at gro i hans sind. Og til sidst besluttede han sig for at blive døbt i fællesskab med 18 andre indsatte i fængslet.

”Det var med stor ærefrygt, at mit gamle liv blev vasket bort, og at jeg nærmest genopstod til et nyt liv. Jeg følte mig fri for første gang i mit liv, selvom jeg var i fængsel.”

Hjælper andre

Efter sin løsladelse er Sasha begyndt at arbejde for en kristen hjælpeorganisation ved navn ”Revival Mission”, som modtager støtte og bøger fra Hvideruslands bibelselskab til afvænningsprogrammerne. Her kan han hjælpe andre unge, som slås med druk- og misbrugsproblemer.

For Sashas historie er desværre ikke unik, fortæller generalsekretær i det hviderussiske bibelselskab Igor Mikhailov:

”Alkoholmisbrug hjemsøger rigtig mange hviderussiske familier, og antallet af stofmisbrugere er syvdoblet i løbet af de sidste 10 år, især blandt børn og teenagere. Samtidig er der store problemer med hiv-smitte for stiknarkomaner. I dag er omkring 80 % af vores stofmisbrugere hiv-positive,” forklarer Igor Mikhailov.

Stofafvænnning er en succes

Bibelselskabet støtter en af de største succeser i nyere tid, nemlig afvænningsprogrammerne, som er initieret af Hvideruslands kirker og kristne hjælpeorganisationer. Programmerne udføres i fængsler, på hospitaler og andre steder, hvor samfundets svageste har brug for en hjælpende hånd.

”Ikke mindre end 70 % af de patienter, som gennemfører vores afvænningsprogram, holder helt op med at tage stoffer,” fortæller Averyanov, som er leder af et rehabiliteringscenter i Gomel-regionen.

Successen er opmuntrende for Igor, som står i spidsen for bibelselskabets bidrag til disse programmer:

”Mange af de mænd og kvinder, som arbejder i rehabiliteringscentrene, arbejder med ildhu, fordi de selv har været igennem modgang og hjælpeløshed. De kan tale med et væld af personlig erfaring, når de hjælper folk på rette vej. Jeg ville simpelthen ikke have troet på, hvor effektivt det her er, hvis ikke jeg havde set det med mine egne øjne gang på gang,” fortæller Igor.

Kilde: De Forenede Bibelselskaber
Oversættelse: Inge Haandsbæk Jensen

ALEXI

”Mit misbrug var lige ved at slå mig ihjel. Jeg undgik med nød og næppe at komme i fængsel, fordi jeg kom på et kristent rehabiliteringscenter. Det var ved Guds hjælp, at jeg kom fri af mit misbrug. Nu tager jeg rundt på skoler og fortæller unge mennesker min historie, så de kan undgå at begå de samme fejl, som jeg begik.”

PAVEL

”Jeg befandt mig på kanten af afgrunden som misbruger. Min mor døde, og jeg fik selv konstateret en livstruende sygdom. På det tidspunkt opsøgte jeg det kristne rehabiliteringscenter ’Retten til liv’. Det blev min redning. I dag hjælper jeg andre misbrugere, og jeg har fået en hustru. Det havde jeg aldrig troet. Hebraerbrevet kapitel 10, vers 23 betyder meget for mig.”

SASHA

”Da jeg blev isolationsfængslet, begyndte jeg at bede Fadervor. Det var stort set det eneste, jeg kunne huske fra Bibelen. Senere bad jeg om Det Nye Testamente, som hjalp mig. Det endte med, at jeg blev døbt sammen med 18 andre indsatte. For første gang følte jeg mig som et frit menneske.”
I dag hjælper Sasha andre misbrugere.

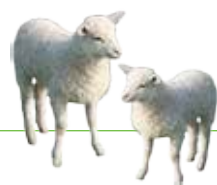

LIDIA

”Næsten alle unge mennesker i skolerne og på universitetet har prøvet stoffer. Vi bruger drama i vores undervisning for at få dem til at tænke på afhængighed i et bibelsk lys. Mange kender ikke Bibelen hjemmefra, men efterspørger Bibelen, så de selv kan læse.”

Af hensyn til de pårørende er alle kilder på nær generalsekretær Igor Mikhailov anonymiseret. Redaktionen kender deres rigtige identiteter.

QATAR

Tusind tak fra kirkebyen i Qatar

JULEN kan være en ensom tid for de mange migrantarbejdere i Golfen, som er alene og befinder sig langt fra hjemmet og familien. Derfor tog en række kirker i Qatar initiativ til at holde julefester og gudstjenester.

Bibelselskabet i Golfen uddelte 2000 gratis udgaver af Det Nye Testamente til 2000 migrantarbejdere i de nepalesiske, sri lankanske og indiske menigheder. Og gaverne skabte stor glæde:

”Jeg er meget taknemmelig for min julegave. Det er den mest dyrebare gave, jeg nogensinde har modtaget. Jeg vil gerne ønske jer alle sammen en glædelig jul og et godt nytår.”

- Gurung, Den Nepalesiske Kirke

”Jeg kan godt lide at læse i Bibelen, fordi den gør mig glad, når jeg føler mig trist. Jeg lærer også om, hvordan jeg undgår at blive fristet og i stedet opfører mig bedst muligt. Jeg føler mig stærk og fuld af håb.”

- Bestoh, Peace House's Internationale Kirke

Qatar er et af de lande i verden, hvor kristendommen er i vældig vækst.

FOTO:DE FORENEDE BIBELSLSKABER

CHRISTIANSHAVN

En kærlighedserklæring i vintermørket

SNE og is dækkede Christianshavns Torv, da Bibelselskabet tændte bål og spredte glæde sammen med *The Street Store København* og SAND - de hjemløses landsorganisation. Bibelselskabet havde fabrikeret over hundrede poser med almindelige fornødenheder, som de hjemløse kunne tage til sig selv og deres venner. Derudover donerede Bibelselskabet danske og grønlandske bibler. Varm suppe og ris blev serveret dagen igennem, og folk kom forbi med tøj til de hjemløse. Biblerne forsvandt stille og roligt. Som en hjemløs formulerede det:

”Jeg vil gerne sige tak. Det er ikke hver dag, man får en bibel!”

Han tilføjede, at arrangementet var en kærlighedserklæring til de hjemløse.

Bibelselskabet får jævnligt henvendelser fra kirker, som efter-

spørger bibler og bibelsk materiale til hjemløse. Derfor har Bibelselskabet startet en indsamling til netop dette formål. Bidragene vil også gå til akutte behov som for eksempel suppe, tandbørster og andre fornødenheder.

Bibelselskabets værtinde, Connie Ternstrup, var initiativtager, da hjemløse fik suppe, ris og bibler en lørdag i vinterkulden.

FOTO: Jeppe Sloth Carlsen

DANSKE HOSPITALER

Hospitalsuddelingen er en succes og fortsætter

BÅDE børn og voksne bruger Bibelen og salmebogen til trøst, håb og lindring, når de er indlagt på danske hospitaler. Men penge er ofte få, selvom efterspørgslen stiger. Derfor besluttede Bibelselskabet i 2015 at uddele bibler og bibelske materialer til hospitalerne med støtte fra Bibelselskabets givere og enkelte fonde.

Uddelingen viste sig at være en succes. Fle-

Hospitalspræst Susanne Engberg ses her sammen med Hans Arne Jensen fra Helsingør Stiftsudvalg ved overrækkelsen i hospitalsrummet på Psykiatrisk Center i Ballerup kort før jul. FOTO: Helsingør Stiftsudvalg.

re hospitalspræster har efterfølgende henvendt sig med ønsket om at få en tilsvarende bibelpakke. Derfor fortsætter indsamlingen og uddelingen i 2016.

Hospitalspræst Susanne Engberg på Psykiatrisk Center Ballerup modtog i starten af december en julegave af de helt store og

skrev efterfølgende:

”Tak for uddelingen og de dejlige bøger. Skal netop til at bruge det store eksemplar af ”Den Nye Aftale” til min julegudstjeneste kl. 14.00. Der er lagt salmebøger på stolene i stedet for kopi-ark, og jeg har tidligere i dag udlånt en USB-lydbog til en patient. Så her går det godt :-)”

LEDER

En selfie i lyset fra opstandelsen

Af Birgitte Stoklund Larsen, generalsekretær i Bibelselskabet

HVIS IKKE det var for troen på opstandelsen, var der ikke nogen grund til at holde påske. Det er kernen i kristendommen, den helt ufattelige hændelse, som overgår al forstand og kaster et særligt lys ind over tilværelsen. Ingen ved, hvad der skete den nat før påskemorgen, hvor kvinderne kom til graven og fandt den tom. Der er ingen vidner til kristendommens helt centrale begivenhed; ingen så det ske, men det er det, vi holder påske og søndag på - og hverdag.

For nogle måneder siden befandt jeg mig på det sted, hvor Jesus efter traditionen blev gravlagt. Hvis ikke det var, fordi Gud i kristendommen skal tilbedes i ånd og sandhed og ikke på særlige steder, så var dette sted vel det nærmeste, man kommer det allerhelligste. I Gravkirken i Jerusalem kan enhver stille sig op i køen og få adgang til det lille grottelignende rum centralt i kirken. En slående generøsitet i kristendommen i forhold til de begrænsninger, andre religioner lægger i adgangen til helligsteder.

Til gengæld må man så finde sig med at dele også dette sted med ikke bare Gud, men også hvermand.

Selve rummet er ikke mere end 3-4 kvadratmeter, og da jeg krøb ind i rummet, blev vi et umage sammenrend af tre personer. Ud over mig var der en ortodoks søster i sort og en yngre amerikansk mand i colleejtrøje. Den ortodokse søster knælede på stentrinet og vrissede hjemmavant ad os andre om at gøre ligeså. Der er altid nogen, der ved bedre.

Jeg forsøgte at undgå at komme i klammeri med amerikanerens lange arme i det lille rum, hvilket ikke var helt let, eftersom han var i gang med at tage en selfie.

Af alle steder nok det mest upassende sted for en selfie. Tænkte jeg, mens jeg bøjede mig ned for at gå ud af det lille rum. Det var kikset med selfien dér i grotterummet i Gravkirken, for hvad er det man gør, når man tager selfie? Man sætter sig selv i centrum, samtidig med at man sætter sig uden for en sammenhæng i stedet for at være til stede, her og nu. At gribe dagen. At se ud over sin egen næsetip.

Men selfie-manden satte alligevel en tanke i gang. Kunsthistorien er fuld af fremstillinger af den korsfæstede Kristus, som kristne har brugt til at meditere over lidelse og død. De 14 korsstationer tjener samme formål med gravlæggelsen som sidste station. Det er sværere med opstandelsen, selv om hver eneste tekst i Det Nye Testamente er skrevet netop i lyset af den. Ja, nærmest er én lang udlægning af, hvad det betyder at se og leve sit liv i opstandelsens lys.

Hvis man skal være meget venlig, så var det måske dét, manden i gravkirken forsøgte at indfange? Sig selv i lyset fra opstandelsen.

Glædelig påske!

”Hvis man skal være meget venlig, så var det måske dét, manden i gravkirken forsøgte at indfange? Sig selv i lyset fra opstandelsen.”

BIBELQUIZ

VINDERE

De fem vindere af sidste quiz er:

Peter Krak,
Aakirkeby
Anne-Grete Mortensen,
Tjele
Ulla Weishaupt,
Karlslunde
Lars Dannemand,
København N
Martha D. Pedersen,
København N

SVAR

- Kejser Augustus
- han var af Davids hus og slægt
- den førstefødte
- stor frygt
- en krybbe

SEND IND OG VIND

Send svaret til:
bibelquiz@bibelselskabet.dk
og deltag i konkurrencen om
fem gavekort à 300 kr. til
Bibelselskabets boghandel.
Præmien udtrækkes:
15. maj. 2016
Vinderne får direkte besked,
og navnene offentliggøres i
Bibelselskabets nyhedsbrev.

FIND FEM FEJL FIND FEM FEJL I DENNE TEKST

DEN LETTE

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Lukas: Efter sabbatten, da det gryede ad den sidste dag i ugen, kom Maria Magdalene og den anden Maria for at se til graven. Og se, der kom et kraftigt jordskælv. For Herrens engel steg ned fra himlen og trådte hen og væltede stenen fra og satte sig på den. Hans udseende var som lynild og hans klæder hvide som tågebanker. De, der holdt vagt, skælvde af rædsel for ham og blev som døde. Men englen sagde til kvinderne. »Frygt ikke! Jeg ved, at I søger efter Jesus, den korsfæstede. Han er ikke her; han er opstået, som han har sagt. Kom og se stedet, hvor han lå. Og skynd jer hen og sig til hans disciple, at han er opstået fra de døde. Og se, han går i forvejen for jer til Damaskus. Dér skal I se ham. Nu har jeg sagt jer det.« Og de skyndte sig bort fra graven med frygt og stor glæde og løb hen for at fortælle hans disciple det. Matt 28,1-8

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

BIBELSUDOKU

	A	B	C	D	E	F	G	H	I
1				△		⚓		🕯	
2	○			⚓	+		🗝		
3		+			≡		☆		⚓
4				+			≡	⚓	
5		⚓	☆	🕯	△	≡	⚓	+	
6		≡	⚓			☆			
7	⚓		+		🗝			○	
8			🗝		🕯	+			⚓
9		○		≡		⚓			

DET DAGLIGE BRØD Redigeret af Kristian Ditlev Jensen, 164 sider. Bogen koster 349,95 kr. og kan købes på Bibelselskabet.dk eller i din boghandel. Bogens 12 essays byder på flere sjove, anderledes og vidt forskellige møder mellem mad og tro, mellem næring og nydelse, mellem vin og spiritualitet, mellem brød og krop.

Opskrift: Påskelam i roe

1 kølle af et marsklam
1 kilo små, rengjorte kartofler
Hvidløg
Salt og peber
God olivenolie

Gnid lammekøllen godt med salt og drys den med peber - på alle sider. Pres rigeligt med hvidløg og smør de mosede hvidløg ud på oversiden. Læg stegen på en rist midt i ovnen. Fyld en bradepande med de små, rengjorte kartofler.

Hvis man er i det grønne hjørne, så hak også nogle skrællede gulrødder over et par gange. Hæld godt med olivenolie på og drys med salt. Rul dem rundt, så der er olie over det hele. Stegen skal have cirka halvanden time ved 200 grader. Brug eventuelt stegetermometer, hvis du er usikker. Måske passer stegetiden også til kartoflerne. Ikke altid, men tit. Og ellers får de bare lidt mere, imens lammekøllen hviler i tyve minutter, inden den skæres ud. Metoden er noget nær idiotsikker - man skal være lam i roen, hvis det skal mislykkes. NB! Lammekølle skal steges rosa. Men man skal naturligvis ikke lave den mere rød, end man har nerver til. Og personligt synes jeg - der ellers er typen, som bestiller bøffen knaldrød - ikke, at lam skal være blodigt.

”Hvor er de bare søde,” hviner de besøgende.

”Jow da. Det er de skam. Men med lidt salt og peber, så ender de nu egentlig med at smage helt godt,” svarer de lokale sindigt.

For spises, det skal de små lam altså. Det er derfor vi har dem - og så fordi de holder digernes hældende græsskråninger fine og velplejede.

UGANDA:

Julekagen skæres for af festdeltagerne. I midten står Nyombi Peter, som holdt tale efterfølgende.

Julefest for blinde i Uganda

I en kultur med stigmatisering af handikappede, havde det stor betydning, da bibelselskabet i Uganda indbød blinde og kirkeledere til sammen at fejre julefest

I Johannesevangeliet kapitel 9 fortælles der om en blindfødt mand, som Jesus helbreder. Disciplene spørger Jesus, om den blinde selv har syndet eller om forældrene har, siden han er født sådan. Jesus svarer, at ingen af dem har syndet, men at han er blind, så Guds gerninger skal åbenbares på ham.

Denne fortælling blev fremhævet ved en julefest i Uganda, hvor bibelselskabet satte fokus på rettigheder og livskvalitet for blinde og svagtseende.

Ugandas blinde har i mange år måttet leve med en kultur, som ofte har diskrimineret, marginaliseret og stigmatiseret de blinde som følge af deres handicap. Men i løbet af de sidste 45 år har Ugandas Forening for Blinde forsøgt at sætte problemet på dagsordenen og sikre, at blinde behandles næstekærligt og med respekt som en del af samfundet.

Julefesten startede med en gudstjeneste, derefter serverede kirkelederne kage for de blinde som et symbol på nadverfællesskabet i kirken og anerkendelse. Mens de spiste kage, holdt flere fremtrædende kulturpersonligheder tale for forsamlingen.

Den blinde elitestudent

En af festens hovedtalere var Nyombi Peter, som er født blind. Han har alligevel formået at tage sig en uddannelse i psykologi, og han arbejder i dag som seniorkonsulent i en af Ugandas største banker. Han er i sig selv en succeshistorie: På trods af sit handicap var han elitestudent på Makerere Universitetet, han dimitterede med udmærkelser og topkarakterer - og så var han den første i familien til at tage en uddannelse.

Men han har måttet kæmpe for at nedbryde fordommene om, at man som blind ikke er lige

så værdifuld som et barn med perfekt syn:

”Jeg vil opfordre alle til at behandle blinde med værdighed. Nogle forældre snakker måske om deres fem børn og undlader at fortælle, at de har et sjette barn, som ikke kan se. De blinde børn negligeres. Men vi er ligeså normale som alle andre,” fortalte Nyombi Peter til forsamlingen af kirkeledere og blinde.

Han er selv født ind i en større søskendeflok, og han glemmer aldrig den overraskelse og stolthed, han mærkede fra sin familie, da han blev færdig med uddannelsen:

”Verden bliver nødt til at vide, at man ikke mister livet, bare fordi man mister synet.”

Nyombi Peter roste bibelselskabet for at tage initiativ til julefesten, da fortællingen om Jesus' fødsel er en vigtig anledning til at få budskaber om lighed og håb til at nå ud til blinde og andre, som føler sig marginaliserede.

”Kristus blev født for os, ligeså vel som han blev født for hele menneskeheden. Det er en vigtig pointe,” tilføjede Nyombi Peter.

Ved bibelselskabets julefest for blinde holdt blindfødt Nyombi Peter en tale om, hvordan han på trods af sit handicap har taget en uddannelse og fået et succesfuldt arbejdsliv.

Kilde: De Forenede Bibelselskaber.
Foto: De Forenede Bibelselskaber.

Oversat og bearbejdet af
Inge Haandsbæk Jensen

Bibelboom i Sydsudan

Oversætteren **Paul Kumbonyeki** måtte flygte med sin familie. Læs hans takkebrev til generalsekretæren i Bibelselskabet i Sydsudan

Kære Edward Kajivora

Mange tak for støtten. Det varmer at blive mindet om, at vi ikke er alene.

Som situationen er lige nu, er det ikke sikkert at opholde sig i vores hjemby, Yambio. For nogle måneder siden blev byen angrebet af voldelige grupper. En nat var optøjerne så voldsomme, at min familie måtte sove på gulvet for at undgå at blive ramt af de skud, der blev affyret.

Dagen efter blev militæret sat til at kæmpe imod oprørsgrupperne. Et stort antal mennesker blev dræbt, kvinder blev voldtaget i flæng, ejendomme blev røvet og raseret og huse blev brændt ned til grunden.

Jeg besluttede at flygte sammen med min familie. Vi gik 22 kilometer til fods for at nå i sikkerhed i nærheden af grænsen til DR Congo (red.: Den Demokratiske Republik Congo). I en uge sov vi derude på palmeblade og drak beskidt vand, og mad fik vi næsten ikke noget af. Så vi måtte vende tilbage til Yambio, selvom der stadig var uro.

Langsomt blev situationen forværret. Den sydsudanesiske valuta faldt hastigt, og det gjorde livet svært at leve. Jeg tilhører den almindelige middelklasse, og det var en kamp for os at få bare et enkelt måltid mad hver dag. Samtidig lever vi i frygt for, at regeringen skal begynde at sende bombefly ind over byen. Hvis det fortsætter sådan her, må vi krydse DR Congo for at komme i sikkerhed. Alle veje mod Juba og Uganda er lukkede.

Hvis jeg havde råd til det, ville jeg sende mine børn over til flygtningelejrene i Uganda, hvor de ville være i sikkerhed og få engelskundervisning. Selv det at leve i en flygtningelejr er bedre end at blive i Yambio, hvor deres liv konstant er i fare.

Jeg håber, at I vil fortsætte med at have os i jeres tanker. Vi har brug for al den hjælp, vi kan få.

Med ønsket om et glædeligt og mere fredfyldt 2016,

Paul Kumbonyeki
Leder af zande-oversættelsesprojektet

I verdens yngste land **Sydsudan** er bibelselskabet i gang med en større oversættelse af Bibelen til zande-befolkningen, som hovedsageligt er kristent. Men projektet blev afbrudt i 2015, da den etniske konflikt brød ud i den ellers fredelige by, Yambio. Etniske minoriteter kæmper med hinanden, vold og hærværk er blevet dagligdag og mere end 100 mennesker er blevet dræbt i byen. Situationen er stadig kritisk.

Sydsudan er ramt af en bølge af væbnede, etniske konflikter. Men midt i håbløsheden efterlyser folk Bibelen på deres lokale dialekter, og salget af verdens mest udbredte bog sætter ny rekord i verdens yngste land

Lastbilen på billedet er i gang med at levere kasser med bibler, som skal sælges i lokale boghandlere. Der må konstant hentes nye forsyninger, for bøgerne går som varmt brød.

FOTO: De Forenede Bibelselskaber.

TUSIND TAK TIL GIVERE, SOM I DE SIDSTE ÅR HAR VÆRET MED TIL AT STØTTE BIBEL-ARBEJDET I VERDENS YNGSTE LAND

U nge med AK-47-geværer i armene. Huse i brand. Og følelsen af mangel på identitet. Verdens yngste land Sydsudan er i dag præget af kampe og etniske konflikter. Men midt i krisen breder der sig en uventet nyhed: Efterspørgslen på bibler stiger og har aldrig været større.

Efter den længste borgerkrig i Afrikas historie fik Sydsudan selvstændighed fra Sudan i 2011. Men kampenes tid er desværre langt fra ovre. Sydsudan har i de seneste par år været præget af voldsomme konflikter, hvor oprørsgrupper kæmper mod hinanden og mod regeringsmagtens tropper.

På trods af en fredserklæring, som blev underskrevet i august 2015, er kampene fortsat og økonomien styrtdykker.

Når efterspørgslen på bibler alligevel stiger, skyldes det to ting, påpeger Sydsudans bibelselskab. Først og fremmest oplever befolkningen en håbløshed og mangel på optimisme efter de mange års krig. Mange troede, at Sydsudans selvstændighed ville være et punktum for de interne kampe. Men da situationen ikke er blevet bedre, er folk begyndt at se sig om efter en anden fortælling om, hvad der er meningen med livet. En fortælling om at håbe på noget bedre.

For det andet var det før selvstændigheden for dyrt at transportere bibler til den sydlige del af Sudan. Derfor var det svært at opstøve Bibelen i visse egne, og regeringen indførte yderligere restriktioner på, hvor mange bibler der måtte sendes sydpå.

Rekordsalg af bibler

Bibelselskabet i Sydsudan er forbløffet over væksten i salg og bibeluddeling. Derfor har de iværksat et større oversættelsesprojekt, som skal

sikre, at Bibelen bliver nyoversat til dialekten zande, som mere end 350.000 kristne sydsudanesere taler.

Oversættelsesprojektet er en kamp, da de etniske konflikter og den usikre situation tærer på befolkningens ressourcer, fortæller generalsekretær i Sydsudans bibelselskab Edward Kajivora:

”I takt med konfliktens optrapning og varighed føler mange sydsudaneserne sig ganske fortvivlede. Især kampene mellem Dinka- og Nuer-folket har påvirket mange andre minoriteter og resulteret i en kulturel krise. Folk har brug for Bibelens trøstende ord.”

Edward Kajivora fortæller, at han næsten ikke troede sine egne ører, da han hørte, hvordan et rekordhøjt antal folk havde henvendt sig til boghandlerne for at få fat i bibler på deres eget sprog eller på engelsk og arabisk:

”En af boghandlerne besøgte mig forleden på mit kontor. Han fortalte, at masser af fremmede folk, som han aldrig havde set før, var begyndt at købe bibler hos ham. Situationen var så ny, at han mistænkte de nye handlende for at have en skjult dagsorden. Han tænkte, at de måske var ude på at brænde bøgerne eller bruge dem til at overbevise kristne om, at de skulle forlade kristendommen. Men vi har ikke set noget tegn på, at det skulle være tilfældet.”

Sydsudans bibelselskab har ud over oversættelse og uddeling af Bibelen også læsetræning som fokusområde. På mange læsekurser bliver Bibelen brugt som grundbog. Samtidig underviser bibelselskabet kvinder i hygiejne og matematik for at kunne hjælpe dem med at forvalte deres egen økonomi, styre salg af hjemmelavede produkter på markedet og for at sikre familiernes hygiejne og sundhed.

Mange sydsudanske børn er afhængige af international hjælp for at overleve og være i sikkerhed fra de voldelige konflikter. Her er det børn, som bor på FN's militære base i Malakal.

FOTO: UN photo/Flickr.

En skohandler holder en pause, mens han læser i den gamle udgave af Bibelen på dialekten zande, der tales af over 350.000 mennesker. Sproget i den eksisterende udgave er forældet, men den nye oversættelse er udskudt på grund af konflikterne.

FOTO: De Forenede Bibelselskaber.

Kilde: De Forenede Bibelselskaber.

Oversat og bearbejdet af Inge Haandsbæk Jensen

Støt Bibelselskabets uddeling af bibler til udsatte børn og voksne i Hviderusland

Kald på mig, så vil jeg svare dig og fortælle dig om store og ufattelige ting, som du ikke kender.
Jeremias kapitel 33, vers 3

GIV PÅSKEHÅB TIL TJERNOBYLS OFRE

BIBLER:
1 BIBEL = 35 KR.
30 BIBLER = 1050 KR.
(ET KLASSESÆT)
100 BIBLER = 3500 KR.

BANKKONTO: Reg.nr. 3001, kontonr. 9 00 04 88
mærket 'bibler til Tjernobyls ofre'

LÆS MERE om Bibelselskabets arbejde på
WWW.BIBELSELSKABET.DK

Overskuddet går til bibelarbejdet, hvor behovet er størst.